

AZ ÁRNYÉK.

Egy árnyék megy felfelé a hegyen. Különös sötét csík a havas úton. Olyan hosszú lábai vannak, mintha a végtelenbe akarna átlépni velük. Mellette osonok, de nem hallhatja a lépésemet: levegőnél finomabb anyagból lettem; magam is csak árnyék... a gondolatai homályából támadtam az életre. Mégis megáll időnkint és figyel. Előtte, mögötte, kétoldalt, mindenfelől halk zörejek nyugtalanítják. Honnan jöhetnek? Talán madár ugrál a bokrokon és a fagyott ágak percegnek? Nem, ez egészen más, sokkal kézzelfoghatóbb csendháborítás volna. Csak a hó olvad halk neszeléssel, ahogy rásüt a nap...

Aztán megint kapaszkodik tovább. Vizsgálódva tekintetek felé. Csak rakosgatja azt a két árnyéklábat, olyan gondtalan-hanyagul, össze-vissza, ahogy gyerekek szokták. Hirtelen vágy fog el, hogy végre ne csak ilyen távoli kísérelje legyenek. Mégis furcsa, ne tudjam kicsoda és sose legyen találkozásom vele, mikor követnem kell bárhova küldje is szeszélyes vágya, vagy a sors. Szeretnék a szemébe nézni. Talán mindent elmondana ez róla. De valami eltakarja előlem az arcát és lehet, nem láthatom meg soha, pillanatra sem. Pedig szeretném ismerni akkor is, mikor gondolkozik, mikor mosolyog, mikor szomorú. Csak az árnyéka ismerős és a gondolatait is tudom.

Olyan lassan megy, mintha egészen céltalanul járna és úgy is, mint aki mindig erre jár. Nem érdekli mi van körülötte és hogy szépek a hegyek. Most ugyan megáll és visszafordul, mégse veszi észre a csúcsokat. A napra tekint, de csak annyi ideig, míg egy aggódó szív hármat tud dobanni. Arra gondol, ha öt percig, vagy még sokkal tovább nézne, egyre nézne ebbe a lángoló tűzgolyóba, vajjon látna-e azalatt, mint előtte még soha senki? És azután megvakulna... Valahogy fél ettől a gondolattól és elfordul a fénytől vissza a sötét felé.

Érzem, hogy nyugtalan. Ez alatt az utolsó séta alatt a csúcsig mindent meg akar oldani, ami eddig összetartotta életét és összekötötte azzal, ami kívül van a saját életén. Mindent meg akar oldani, mert az eddigi összefüggéseket esetlegesnek és érvénytelennek tudja. Arra gondol, ha így minden széthullik, egy utolsó lendületben talán össze tudja fogni a lényegét, most már az időtlenség, a végleges-végtelen számára. Most az is eszébe jut — és fáj is kicsit, ahogy ez felemlik benne — volt idő, mikor játszani tudott a gondolatokkal mint színes kavicsokkal a gyerekek a tengerparton... könnyedén feldobta, elkapta és nevetve elejtette őket. Ma pedig rázuhannak, mázsás sziklaként és omlásukban maguk alá temetik az életét. Gondol az Istenre is... Talán mindenek között ez a kérdés a legkínzóbb. Magyarázhatatlan távol hatalomnak érzi, akinek valamiképpen felelnie kell majd önmagáért... Vagy aki mindenkiért és ő érte is felelős...

És közben megy tovább, egyre nagyobbakat lépnek a hosszú lábak,

egyre messzebb nyúlik az árnyék a havon és mikor a csúcsnál megáll, már olyan óriás, hogy a leszakadó mélyben az egész ürességet áthidalja.

Ekkor felhő takarja el hirtelen a nyugvó napot.

Árnyék és ember, minden széthullik a zuhanásban. . . Nézek utána, hogy meglássam az arcát, de elrejtí most is. Keresem a gondolatait, de ekkorra már felmérhetetlen lett a távolság közöttünk. Én nem fogom tudni soha a végső szédületben, mindent megtalált-e? vagy mindent elveszített! Ott! ahol az összes utak összefutottak és egyszerre nincs tovább . . .

Tormay Éva

PROMETHEÛS.

Haragvó, büntető hatalmak
Sziklához láncolták a karját.
Megfeszítve, kiszolgáltatva,
Vad keselyűk szagatják, marják.
Megkinzott, összetépett teste
Véres, nyitott seb minden este
S hajnalra újra ép, feléled,
Hogy teljesüljön az ítélet:
Halál örökre elkerülje,
Önmagát mindig újraszülje,
Milliószor, ha megújulna,
Dögkeselyű széttépje újra!

De Prometheüs állja keményen.

Dacos diadal ég szemében

S míg vágja a vad éles csőre,

Felkiált a hegytetőre:

Oh! Ti bosszúálló Hatalmak!
Olympos ködei már szakadnak
S ti még vigadtok! Nem látjátok,
Mi dicstelen vég les reátok?

Hatalmatok tovatűnt régen,

Mesébeszűrő mult ködében,

Ikaroszok új hős raja támad,

Fittyet hány Phöbos tűzsugarának!

Villámodat, Zeüsz, emberkéz tartja,

Igába hajtja, muzsikál rajta!

De én! Örökre élek én,

Míg ember lesz e földtekén!

Mert a tüzet, az isteni lángot,

Mely égeti, élteti a világot,

Országokat, korokat rombol

S megint újat épít a romból, —

A szent, örök teremtő erőt,

A mindenre-sejttőt, a minden-merőt,

Miből dalok és eszmék születnek,

Azt — én hoztam le az embereknek!

R. Kozma Ilona.